

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Зорница Димова Стоянова,

Професионално направление Икономика, научна специалност Икономика и управление (Аграрен и екологичен мениджмънт), Университет за национално и световно стопанство

Относно: конкурс за **доцент** по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление (Цени и ценообразуване, потребителско поведение)

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра Икономика на търговията, факултет Икономика на инфраструктурата на УНСС съгласно Решение на АС № 9/30.11.2022 г. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 265/08.02.2023 г. на Зам. Ректора на УНСС.

2. Кратка информация за кандидата в конкурса

Единствен кандидат за длъжността доцент по обявения конкурс в ДВ бр. 98/9.12.2022 г. по научно направление 3.8. Икономика, научна специалност Икономика и управление (Цени и ценообразуване, потребителско поведение) е гл. ас д-р Борислав Атанасов Атанасов.

Борислав Атанасов е роден на 19.02.1979 г. Той получава бакалавърската си степен по Икономика на търговията през 2004 година, а през 2005 г. получава магистърска степен по същата специалност в УНСС. През периода 2008 – 2012 година, гл. ас. Атанасов е докторант към катедра Икономика на търговията при УНСС. На базата на защитен дисертационен труд му се присъжда научната и образователна степен доктор по Икономика и управление (Потребителско поведение). По време на докторантурата си, през учебните 2008/2009 и 2011/2012, д-р Атанасов преподава като хоноруван преподавател в катедра Икономика на търговията. Гл. ас. д-р Атанасов заема и позиции, които му дават възможност за натрупване на практически опит в областта на потребителското поведение и работата с данни. От септември 2004 до ноември 2009 г. работи като младши експерт в Комисията за защита на потребителите, дирекция „Методология, анализи и координация“, а от ноември 2010 до март 2012 заема позицията старши експерт в Националния статистически институт, дирекция „Разпространение на информацията“. През септември 2012 година, д-р Атанасов е назначен на длъжността асистент към катедра Икономика на търговията в УНСС, а от 2014 година до момента заема длъжността главен асистент.

Борислав Атанасов членува в Съюза на икономистите в България, активно участва в различни управленски органи в УНСС и 4 пъти е бил член на организационния комитет на международни научни конференции.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Гл. ас. Борислав Атанасов отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“, съгласно ЗРАСРБ чл. 24, ал. 1. Той значително превишава изпълнението на минималните национални изисквания, съгласно чл. 2б и правилника за приложението му (чл. 1а, ал. 1). Реализира 745 точки от групи А+В+Г+Д, при изискуеми 400. Д-р Атанасов надвишава двойно и допълнителните изисквания за УНСС, съгласно ЗРАСРБ (чл. 2б, ал. 5) и правилника за приложението му (чл. 1а, ал. 2-3). Той отчита 674,3 точки от групи Ж+З+И+К, при минимален праг от 320 точки.

На базата на картата за изпълнение на качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ в УНСС, в която е представено изпълнението на различните показатели и приложените към тях доказателства, може да се обобщи, че гл. ас. д-р Борислав Атанасов напълно покрива поставените изисквания. Високо следва да бъде оценен фактът, че д-р Атанасов съвместно с проф. д-р Септемврина Костова са носители на Годишна награда на Американския празник на книгата в раздел „Бизнес“, секция „Маркетинг и реклама“ за книгата Social Marketing and Its Influence on Animal Origin Food Product Consumption.

Направената справка разкрива, че научната продукция на д-р Атанасов е по тематиката на конкурса и представените разработки надвишават минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност "доцент" по направление Икономика, научна специалност Икономика и управление (Цени и ценообразуване, потребителско поведение).

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл. ас. д-р Борислав Атанасов, като щатен преподавател към катедра „Икономика на търговията“, през периода 2012-2023 г. има достатъчна учебна натовареност от 4126 часа в ОКС „Бакалавър“ и 40 часа в ОКС „Магистър“. Той е водил учебни занятия по дисциплините: Цени и ценообразуване, Търговия, Пазарни проучвания, Мениджмънт на хотелиерството и ресторантьорството, Потребителско поведение, Борси и борсова търговия, Маркетингови изследвания, Организационно поведение. Може да се обобщи, че гл. ас. д-р Борислав Атанасов има богат преподавателски опит и висока степен на подготвеност за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Анализът на учебно – преподавателската дейност на кандидата по гореизброените дисциплини показва академичната му компетентност по научната специалност на обявения конкурс - Икономика и управление (Цени и ценообразуване, потребителско поведение).

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

Гл. ас. д-р Борислав Атанасов представя за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ общо 25 публикации, от които 1 хабилитационен труд – монография, 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, 2 статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science), 3 статии и доклади публикувани в научни списания, реферирани и индексирани в други международни бази данни с научна информация,

10 статии и доклади публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, 6 глави от колективни монографии. Гл. ас. д-р Атанасов представя за рецензиране и 1 университетски учебник и 1 университетско учебно помагало.

През периода 2014-2023 г., д-р Атанасов участва като член в 2 национални проекта и 3 университетски.

Той е автор на монографията „Цената и нейното влияние върху поведението на потребителите (при покупка на потребителски стоки в търговията на дребно)“. Тя е структурирана в три основни части. В първата част са разгледани концепции за стойността, ценността и цената. Втора част представя директните и индиректните ценови намаления с примери от търговската практика. Висока оценка заслужава предложеният концептуален модел на поведение на потребителите под влияние на цената, допълнен с два модела – модел на поведение на потребителите при временно намаление на цените и модел на поведение на потребителите при увеличение на цените. В третата част на разработката, предложените в част втора модели са апробирани чрез емпирично изследване. Получените резултати от монографията представляват интерес както за научната общност, така и за обществеността в България.

Основните направления в изследователската работа на гл. ас. д-р Борислав Атанасов са: „Цени и ценообразуване“ – 9 представени публикации, „Потребителско поведение“ – 9 публикации, „Търговия“ – 9 публикации. По първото тематично направление са направени значими проучвания за връзката „стойност-ценност-цена“, аспектите от влияние на цените върху поведението на потребителите при покупка на хранителни стоки, проблемите в процеса на ценообразуване в калите на реализация, контрола на цените и ценообразуването. Интерес представляват група публикации, посветени на потребителското поведение, където са изследвани актуални и значими въпроси, свързани с поведението на потребителите: 1) под влияние на цената, 2) при покупка на бързооборотни стоки, 3) при покупка на хранителни стоки. Висока оценка заслужават също публикациите, свързани с тематичното направление, посветено на търговията. В тях са представени аспектите от регулиране на търговската дейност и пазара на потребителски стоки в България, ролята на търговията за осигуряване на заетост, отраженията на пандемията от COVID-19 върху търговията и използваните търговските площи. Търговията с хранителни добавки и социалната отговорност на фирмите в нея също са в обсега на изследователски интерес на д-р Атанасов.

Може да се направи изводът, че научната продукция на д-р Атанасов е по тематиката на конкурса и може да бъде високо оценена.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси

В научната продукция на гл. ас. д-р Борислав Атанасов могат да се открият както теоретико-методически, така и методологически и практико-приложни приноси.

Теоретико-методическите приноси могат да бъдат обобщени като: 1) доразвиване и доизясняване на литературните виждания при дефиниране на цената, ценността и извеждане на връзката цена - ценност; 2) доизясняване на същността на теоретичните и методологични основи на поведението на потребителите: под влияние на цената, при покупка на бързооборотни и при покупка на хранителни стоки; 3) доразвиване и обогатяване на теоретичните и методологични основи на пазара на

потребителски стоки в България и неговата роля.

Методологическите приноси могат да бъдат очертани като се посочи, че е: 1) предложена и апробирана иновативна изследователска методика за проучване и анализ на връзките и взаимодействието между потребителското поведение и цените на потребителските стоки; 2) предложен и апробиран концептуален модел на поведение на потребителите под влияние на цената, допълнен с два модела – модел на поведение на потребителите при временно намаление на цените и модел на поведение на потребителите при увеличение на цените;

Практико – приложните приноси са както следва: 1) разработени са препоръки за минимизиране на негативните въздействия в процеса на ценообразуването; 2) доразвити са особеностите при начисляване на данък добавена стойност в процеса на ценообразуване в туризма; 3) представени и анализирани са аспектите от регулиране на търговската дейност и пазара на потребителски стоки в България; 4) получени са практико – приложни резултати в следствие на изследване на въздействията на пандемията от COVID-19 върху търговията и използваните търговски площи в България.

Тези и други постижения и приноси дават основание да се твърди, че гл. ас. д-р Борислав Атанасов притежава всички необходими качества на утвърден учен и изследовател, който е част от българската и европейска научната общност.

7. Основни критични бележки и препоръки

Нямам бележки към учебно-преподавателската и научно-изследователската дейност на гл. ас. д-р Борислав Атанасов. Бих препоръчала на д-р Атанасов със същата изследователска отговорност и устрем да продължи да обогатява научната си продукция, изследвайки значими за науката и практиката теми и да разшири публикационната си активност в издания на Scopus и Web of Science.

8. Заключение

Въз основа на оценката на научната продукция и представените компетенции на кандидата, както и на базата на посочените научни и научно-приложни приноси считам, че гл. ас. д-р Борислав Атанасов отговаря напълно на изискванията за заемане на научната длъжност „доцент“, поставени в ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение на УНСС. В заключение, на основание представените факти и доказателства, свързани с преподавателската и научно-изследователската дейност и постигнатите резултати, с пълна убеденост давам положителната си оценка и предлагам на членовете на уважаемото научни жури да гласуват „ЗА“ избирането на гл. ас. д-р Борислав Атанасов на академична длъжност „доцент“ по научна специалност Икономика и управление (Цени и ценообразуване, потребителско поведение).

28.03.2023 / София

Подпис:

/проф. д-р Зорница Стоянова/

STATEMENT

By: *prof. Dr. Zornitsa Dimova Stoyanova, professional field Economics, scientific specialty Economics and Management (Agricultural and environmental Management), University of National and World Economy*

Regarding: *competition for Associate professor in scientific field 3.8. Economics, scientific specialty Economics and Management (Prices and pricing, consumer behavior).*

1. Information about the competition

The competition has been announced for the needs of the department Economics of Trade, Economics of Infrastructure Faculty, UNWE according to the Decision of the AC № 9/30.11.2022 г. I participate in the scientific jury for the competition in accordance with Order № 265/08.02.2023 of the Vice Rector of UNWE.

2. Brief information about the candidate in the competition

The only candidate for the post of associate professor under the competition announced in SG no. 98/ 9.12.2022 on professional field 3.8. Economics, scientific specialty Economics and management (Prices and pricing, consumer behavior) is chief assist. Prof. dr. Borislav Atanasov Atanasov.

Borislav Atanasov was born on 19 February 1979. He received his bachelor's degree in specialty Economics of Trade in 2004, and in 2005 he received his master's degree in the same specialty at UNWE. During the period 2008-2012, ch. assist. professor Atanasov is a PhD student at the Department of Economics of Trade at the UNWE. On the basis of the defended doctoral thesis, he was awarded the scientific and educational degree Doctor of Economics and Management (Consumer Behaviour). During his doctoral study, during the academic years 2008/2009 and 2011/2012, dr. Atanasov taught as a part-time lecturer in the Department of Economics of Trade. Ch. assist. professor dr. Atanasov also holds positions that give him the opportunity to gain practical experience in the field of consumer behavior and data analysis. From September 2004 till November 2009, he worked as a junior expert at the Commission for Consumer Protection, Directorate "Methodology, Analysis and Coordination", and from November 2010 till March 2012 is on the position of senior expert at the National Statistical Institute, Directorate "Dissemination of Information". In September 2012, dr. Atanasov was appointed to the position of assistant professor at the Department of Economics of Trade at UNWE, and from 2014 till now he is chief assistant professor.

Borislav Atanasov is a member of the Union of Economists in Bulgaria, actively participates in various management bodies in the UNWE and was 4 times a member of the organizing committee of international scientific conferences.

3. Fulfillment of the requirements for occupying the academic position

Ch. assist. professor Borislav Atanasov meets the requirements for occupying the academic position "associate professor", according to LDASRB art. 24, paragraph 1. He significantly exceeds the fulfillment of the minimum national requirements, according to (Art. 2b) and the regulations for its application (Art. 1a, paragraph 1). He achieved 745 points from groups A+V+G+D, from the required 400. Dr. Atanasov also exceeded twice the additional requirements for the UNWE, according to the LDASRB (art. 2b, paragraph 5) and the regulations for its application (art. 1a, paragraph 2-3). He reports 674.3 points from

groups ZH+Z+I+K, from the minimum required points of 320.

Based on the card for the fulfillment of the qualitative requirements for occupying the academic position "associate professor" at UNWE, presented from the candidate indicators and the evidence for them can be summarized that ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov completely fulfills the set requirements. The fact that dr. Atanasov together with prof. dr. Septemvrina Kostova are winners of the Annual Award at the American Book Festival in the "Business" direction, "Marketing and Advertising" section for the book Social Marketing and its Influence on Animal Origin Food Product Consumption should be highly appreciated.

It could be concluded that dr. Atanasov's scientific output is on the subject of the competition and fulfills the minimum national requirements for occupying the academic position "associate professor" in direction Economics, scientific specialty Economics and Management (Prices and Pricing, Consumer Behavior).

4. Assessment of the candidate's teaching activity

Ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov, as a full-time lecturer at the Economics of Trade department, during the period 2012-2023 has a sufficient number of lecturers - 4126 hours in the bachelor degree and 40 hours in the master degree. He has taught classes in the following disciplines: Prices and Pricing, Commerce, Market Research, Hospitality and Restaurant Management, Consumer Behavior, Stock Markets and Stock Trading, Marketing Research, Organizational Behavior. It can be summarized that ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov has extensive teaching experience and a high degree of competences for the academic position associate professor.

The analysis of the candidate's teaching activity in the above mentioned disciplines presents his academic competence in the scientific specialty of the announced competition - Economics and Management (Prices and Pricing, Consumer Behavior).

5. Assessment of the candidate's publications and scientific contributions

Ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov participate in the procedure with a total of 25 publications, of which 1 habilitation thesis - monograph, 1 published book based on a defended dissertation thesis for the award of the educational and scientific degree "Doctor", 2 articles published in scientific publications, referenced and indexed in world famous databases with scientific information (Web of Science), 3 articles and papers published in scientific journals, referenced and indexed in other international databases with scientific information, 10 articles and papers published in non-refereed peer-reviewed journals or published in edited proceedings, 6 chapters of collective monographs. Dr. Atanasov also participate in the procedure with 1 university textbook and 1 university methodological aid for review. During the period 2014-2023 ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov participates as a member in 2 national projects and 3 university projects.

Ch. assist. prof. Borislav Atanasov is the author of the monograph The price and its influence on consumer behavior (when purchasing consumer goods in the retail trade). It is structured in three main parts. The first part examines the concepts of value, worth and price. The second part presents direct and indirect price reductions with examples from commercial practice. A conceptual model of consumer behavior under the influence of price is proposed, complemented by two models – a model of consumer behavior in the event of a temporary price reduction and a model of consumer behavior in the event of a price increase. In the third part "Investigating the impact of price on consumer behavior in retail", the proposed models in the second part are tested through empirical research. The obtained results in the monographic research are of interest both to the scientific community and to the public in

Bulgaria.

The main directions in the research work of ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov are: "Prices and pricing" - 9 presented publications, "Consumer behavior" - 9 publications, "Trade" - 9 publications. In the first thematic direction, significant studies have been made on the "value-worth-price" relationship, the aspects of price influence on the behavior of consumers when buying food products, the problems in the pricing process in the sales channels, price control and pricing. Of interest is a group of publications devoted to consumer behavior, where current and significant issues connected to consumer behavior are investigated. These group of publications are dedicated to the consumer's behavior under the influence of price, in the purchase of fast moving goods and in the purchase of food products. Publications related to the thematic direction dedicated to trade also deserve a high appreciation. They present the aspects of regulation of commercial activity and the market of consumer goods in Bulgaria, the role of trade in ensuring employment, the effects of the COVID-19 pandemic on trade and the used commercial areas. Food supplement trade and corporate social responsibility in trade are also within the scope of dr. Atanasov's research interest.

It can be concluded that the scientific production of Dr. Atanasov is on the subject of the competition and could be highly appreciated.

6. Synthesized evaluation of the main scientific and scientific-applied contributions of the candidate

In the scientific production of Ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov, theoretical-methodical, methodological and practical-applied contributions can be found.

The theoretical-methodical contributions can be summarized as: 1) further development and clarification of the authors views on defining price, value and deriving the price-value relationship; 2) clarification of the essence of the theoretical and methodological foundations of consumer behavior: under the influence of price, when buying fast moving goods and when buying food products; 3) further development and enrichment of the theoretical and methodological basis of the consumer goods market in Bulgaria and its role.

The methodological contributions can be outlined by stating that: 1) an innovative research methodology was proposed and tested for the study and analysis of the relationships and interaction between consumer behavior and prices of consumer goods; 2) a proposed and tested conceptual model of consumer behavior under the influence of price, supplemented with two models - a model of consumer behavior in the event of a temporary reduction in prices and a model of consumer behavior in the event of a price increase.

Practical-applied contributions are as follows: 1) recommendations have been developed to minimize negative impacts in the pricing process; 2) the features of value added tax in the pricing process in tourism have been further developed; 3) the aspects of regulation of commercial activity and the market of consumer goods in Bulgaria are presented and analyzed; 4) the effects of the COVID-19 pandemic on trade and the used commercial areas in Bulgaria are studied.

These and other achievements and contributions give me the reason to claim that ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov possesses all the necessary qualities of an established scientist and researcher who is part of the Bulgarian and European scientific community.

7. Critical remarks and recommendations

I have not critical remarks for the teaching and research activities of ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov. I would recommend dr. Atanasov to continue enriching his scientific

production, researching topics important to science with the same research responsibility and drive. My second recommendation is to expand his publication activity in Scopus and Web of Science editions.

9. Conclusion

Based on the evaluation of the scientific production, the candidate's presented competencies, scientific and scientific-applied contributions, I consider that ch. assist. prof. dr. Borislav Atanasov, fully meets the requirements for occupying the scientific position "associate professor", set out in the LDASRB and the Regulations for its application at the UNWE. In conclusion, on the basis of the presented facts and evidence related to the teaching and research activity and the achieved results, with complete conviction I give my positive assessment and I propose to the Scientific Jury to vote positively for the selection of chief assist. prof. dr. Borislav Atanasov in the academic position "associate professor" in the scientific specialty Economics and Management (Prices and pricing, consumer behavior).

28.03.2023 /Sofia

Signature:

/prof. dr. Zornitsa Stoyanova/